

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemana velja:

Za celo leto predplačan 15 gid., za pol leta 8 gid., za četrt leta 4 gid., za jeden mesec 1 gid. 40 kr.

V administraciji prejemana velja:

Za celo leto 12 gid., za pol leta 6 gid., za četrt leta 3 gid., za jeden mesec 1 gid.

V Lju bljani na dom pošiljan velja 1 gid. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserate) vsprejema upravništvo in ekspedijca v „Katel. Tiskarni“, Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemči nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 112.

V Ljubljani, v torek 18. maja 1897.

Letnik XXV.

V boju za pravico.

Razprava o primorskih zadevah.

(Dalje.)

Narodnostne razmere v Primorju.

(Govor poslanca Spinčića.)

Govor prične v hrvatskem jeziku ter nadaljuje nemški:

Visoka zbornica! Čez mesec in sedem dnij obravnavamo v drugo o našem nujnem predlogu, ki se tiče prvič nerednih razmer na Primorskem, drugič naše zahteve, da se državni temeljni zakoni izvršujejo tudi za hrvatski in slovenski narod v Primorju, in tretjič, da se preiskujejo vzroki, zakaj je bila v zadnjem času zaprta tolika množina oseb. (Velik nemir. — Predsednik zvonil.) Vzrokov torej dovolj za nujnost našega predloga.

Umestno je, da ravno letos govorimo o tej stvari, ker je ravno letos sto let, ko je bil naši državi priklopljen tudi oni del Istre, ki je bil mnogo let pod upravo benečanske republike. Tedaj, kakor tudi za vlade republičanske je dežela veljala v obče kot slovanska, v kateri bivajo Hrvatje in Slovenci; tako so sodili tudi vladarji. (Tako je!)

Še l. 1848 so javni uradniki smatrali deželo kot slovansko. Pri ljudski štetvi l. 1857 so v Istri in vsem Primorju našli velikansko večino slovanskega prebivalstva. In kaj vidimo od tedaj?

Število Hrvatov in Slovencev se krči, a raste število Italijanov. (Čujte, čujte!)

Gorostasne pa so v tem ozirú razmere v Trstu. Leta 1857 so v Trstu našli 27.000 Italijanov, leta 1890 pa že 100.000, torej štirikrat toliko. Isto leto 1857 so v Trstu in okolici našli 39.000 Slovencev in l. 1890 pa le še 27.000. (Čujte na desnici.) Te številke govore več, ko cela knjiga. (Res je!)

V Istri ni še tako slabo, vendar se je število slovanske večine pomnožilo le za 25.000 prebivalcev, število italijanske manjšine za 46.000. (Čujte, čujte!) Temu nismo mi krivi, temveč zistem (Tako je), po katerem se ondi vlada. V največjem neredu n. pr. so v Istri šolske razmere; nad 17.000 otrok ne obiskuje nobene šole, ker nimajo nobene. (Čujte, čujte!) V celem Primorju ni nobene srednje ali strokovne šole, v kateri bi se poučevalo v hrvatskem ali slovenskem jeziku. Stiri sto tisoč prebivalcev nima nobene srednje, niti strokovne šole v svojem jeziku! (Čujte, čujte! — Klici: Kje so zakoni?)

Nenaravne so razmere tudi v uradih, kajti c. kr. oblastva uradujejo s hrvatskimi in slovenskimi občini v tujem jeziku; občine pa so večkrat kaznovane, ako se branijo takih dopisov.

So okrajji, v katerih je 30.000 Hrvatov in 8000 Italijanov, toda okrajni glavarji ne razumejo hrvatski. (Čujte, čujte! — Klici: In to trpi vlada?)

So namestniški svetovalci in celo namestnik sam, ki ne razumejo hrvatski; sploh se ondi ne piše nobena hrvatska ali slovenska beseda. Obžalovanja vredne razmere se kažejo tudi v tem, da se prav nič ne poskrbi za blagor hrvatskega in slovenskega prebivalstva. In če vlada kedaj dovoli kako podporo, uporabljajo jo kot agitacijsko sredstvo proti slovenski zavednosti. Nezdruve razmere se kažejo v deželni zboru, dalje v tem, da imajo prednost pred domačini tuji ribiči, tuji vijski trgovci, tuji podjetniki, trgovci in delavci, kateri jemlje kruh do-

mačim ljudem. Najžalostnejše razmere pa dokazujejo dogodki ob volitvah, raznovrstne nezakonitosti pri državnoborskih volitvah leta 1885 in 1891.

Volitve.

Toda, gospoda moja, kaj tacega pa se še ni zgodilo, kakor leta 1897. Nobena tuja vlada, tudi kraljeva italijanska vlada ne bi tako postopala, kakor je to storila c. kr. primorsko-italijanska.

Priprava za te volitve je bilo gotovo zborovanje društva „Società politica Istriana“ v Malem Lošinjcu 21. junija m. l. Na tem shodu so sklenili, da morajo Italijani dobiti vsaj štiri, ako ne vseh pet mandatov, in sicer jedino iz tega namena, da dokažejo, češ, Istra je bila, je in ostane italijanska. (Posl. dr. Gambini: Gotovo! — Smeh na desnici.) V ta namen so prisilili c. kr. vlado, da mora podpirati Italijane. Izdali so bojni klic: Osar tutto — poskusimo vse. S tem so skušali naravnost zanikati obstanek Hrvatov in Slovencev v Istri. To so smeli javno govoriti, javno tiskati ter razširjati. S tem so vznemirili Hrvatje in Slovence, vznemirjali so jih dalje s slavnostimi, o katerih vlada ničesa ne vé ali pa vedeti neče. Te slavnosti so se vršile koncem maja in začetkom junija minulega leta v Poreču, 28. junija v Kopru na deželi in pri Piranu ob morju. — To hujskanje so netili in širili ves čas italijanski časniki.

Pri volitvah so se zgodile razne nezakonitosti in silovitosti, tako pri sestavljanju volilskih imenikov, pri reklamacijah, pritožbah in pri volitvi sami.

Volilni komisarji so mirno gledali ali sodelovali, redarji pa so bili poleg, da so varovali krušitelje zakonov. (Čujte, čujte!) Ako se je kdo z naše strani le ganil, so ga odpodili. Potreba je, da se vse to preišče. To je tembolj potrebno, ker so italijanski in nemški listi v Primorju, uradni, pol-uradni in neuradni, kakor tudi neki tukajšnji večji list pisali o nasilnosti in neredih hrvatskih volilcev. Nujno potrebno je tudi zato, ker je tudi vis. c. kr. osrednja vlada dobila jednaka poročila, kakor moremo soditi po odgovoru gospoda ministerskega predsednika na dotično interpelacijo. Potrebno je, da govorimo o dogodkih dne 16. marca t. l., ki so primorski vladi dali povod, da je poslala vojake v poreški okraj.

Jaz nisem videl, temveč slišal sem, da je ta dan 3000 Hrvatov spremljalo hrvatske volilne može proti Poreču. Spremljali so pač, toda v Poreč niso prišli, ker so slišali, da vojaki stražijo volivne može. Vojaki so namreč že bili v Poreču. Spremljali so volilne može, ker so bili opravičeni in dolžni z ozirom na dogodke pri vseh volitvah. Ob volitvah leta 1885 in 1891 v državni zbor, l. 1889 in 1895 v deželni zbor, kakor tudi pri občinskih volitvah so napadali Hrvatje in hrvatske volivne može. Tudi dne 10. marca pri volitvi poslanca iz V. kurije so se dogajali izgredi — kar priznava tudi gospod ministerski predsednik — ne le v Poreču, temveč tudi v Kopru, Opertlju in drugih krajih.

Dne 11. in 12. marca so rekli nekateri Italijani nekaterim Hrvatom — poznam imena vseh —, da so jo Hrvatje dne 10. še srečno odnesli, da pa bodo dne 16. marca igrali z njihovimi glavami, kakor z oranžami. (Čujte, čujte! na desnici.)

Dne 13. marca je pretel časnik „L' Istria“, ki

je glavno glasilo vladajoče in mogočne stranke v Istri. Le čitajte dotično številko lista.

Dne 14. marca je bil — kar priznava tudi prevzvišeni g. ministerski predsednik — brez povoda napaden Marko Pavletič; vrgli so ga ob tla ter ranili (Čujte, čujte!), a k zdravniku ga niso odpeljali, temveč v zapor. To je omika. (Posl. dr. Gambini: To bomo pojasnili.)

Ali niso bili Hrvatje opravičeni, da so z ozirom na take dogodke 4, 3, 2 dneva pred volitvijo spremljali svoje volivne može? In kaj so ondi storili? To hočemo videti.

Italijanska sredstva.

Nujno potrebno je tudi, da pojasnimo razmere v Istri tudi z ozirom na interpelacijo italijanskih poslancev z dne 6. aprila, s katero so hoteli pokriti zlorabe italijanske stranke in c. kr. vlade proti Hrvatom (Italijani se smejejo, Slovani kličejo: Tako je!) ter odvrniti od njih pozornost. (Pohvala na desnici. — Ugovori na levici.)

V oni interpelaciji Italijani naglašajo, da je bila pred 15 leti popolna jedinstvo. Da, dokler so Italijani postopali s Hrvatji, kakor s sužnji ter jih tudi tako imenovali (ščavi) in so Slovani to trpeli. Od tistega časa, tako trdijo Italijani, delajo slovansko propagando tujei in uradniki.

Politično-slovanska propaganda pa obstaja v tem, da se vzbujata hrvatski in slovenski narod. — Tuje agitatorje imenujejo gospodje Italijani one, ki niso Italijani, a Italijani so domačini, ako so iz te ali druge države.

Kar se tiče uradnikov, imenovati bi jih mogel več od davčnega izterjevalca do ces. namestnika, ki so agitirali, a ne za Hrvatje in Slovence, temveč za Italijane. (Posl. dr. Gambini: Le povejte imena!) Navesti hočem tudi imena.

Od tega časa, trdijo gospodje, se vršé napadi na Italijane ter poškodejejo njihove njive in vinogradi.

To, gospoda moja, je orožje italijanske stranke (Italijani ugovarjajo, Slovani kličejo: Tako je!) in to dokazuje vološki okraj, koder niso nikdar preje rezali trt, dokler se niso ondi vsilili Italijani, nikdar vršili izgredi ob volitvah.

Izgredi se vršé, trte porezavajo ter ljudje ranijo v Moščenicah, Lovranu, Veprincu, v najnovejšem času tudi ob Kastvu, odkar so se ondi vdomačili Italijani. (Posl. dr. Gambini: Saj trdite, da so ondi sami Hrvatje.) Da, so sami Hrvatje in pa od italijanske stranke podkupljeni ljudje, ki so v najožji zvezi z deželnim glavarjem Campitellijem in raznimi člani deželnega odbora. (Čujte, čujte, na desnici. — Italijani se repenčijo. — Dr. Gambini: Morda so v zvezi tudi z ekscelenco Badenijem?)

Italijani trdijo v svoji interpelaciji, da je bil v poreški okolici promet ustavljen, da so v Vrsaru strahovali volivne može, v Žbandaju razbili voz ter voznika pretepli, pri sv. Lovreču razrušili nagrobni spomenik, v Kaštelirju zavratno napadli in ranili orožnika ter da so bili le nekateri teh ljudij kaznovani. Ker ne morete navesti dejstev iz let 1891 do 1897, navajate dejstva iz l. 1891. (Na desnici: Čujte, čujte in smeh.) Vprašam Vas, kdo je v poreški okolici ustavil promet? (Dr. Gambini: Slovanski kmetje!) Ali morete Vi to dokazati? (Dr. Gambini: Da!) Vi sami pravite v interpelaciji, da so

dišča in oblastva niso ničesa zasledila, zakaj jih torej ne imenujete? Hotel sem Vam povedati, kar Vam gre.

Kdo je v Vrsarju strahoval volivne može? Kdo v Zbandaju razbil voz in pretepel voznika? Kdo je pri sv. Loreču razrušil nagrobni spomenik? Slučaja v Kaštelirju pa nikar ne navajajte, kajti z njim se je pečalo najvišje sodno oblastvo, in vsakdo se mora iz dopisov prepričati, kako pristranski so v tem slučaju postopala redarska, politična in tudi sodna oblastva. Gospoda, le poglejte v akte in prepričali se bodete. Le molčite o tem slučaju, kajti sramota je za upravo na Primorskem.

Dalje trdite, da so znani agitatorji hodili od hiše do hiše. Ali je to zločin? Zakaj pa ne poveste, kaj so delali ti agitatorji. V interpelaciji govorite tudi o razmerah v Gorici in Trstu. O goriških razmerah je že tovariš dr. Gregorič govoril in jaz le obžalujem, da ga predsednik ni pustil dalje govoriti. O tržaških razmerah utegne še kateri za me-nuoj govoriti.

Jaz le mimogrede opozarjam gospode, kako postopata tržaški magistrat in namestništvo proti Slo-vencem na ulicah, v uradih in mestnem zboru.

Prepričali se bodete, da niso Slovenci krivi ne-redov in izgredov v Trstu in okolici, temveč postopanje oblastev proti Slovincem. (Pritrjevanje na desnici.)

Trdite, da so bile mnogokje trte porezane. Da, bile so, in sicer v Sorinjaku, toda najslabše. Sodi pa se, da so jih Italijani porezali ali pa ljudi najeli, da krivdo zvrnejo na Hrvatje. Govorite tudi o ita-lijanskem župniku v Zbandaju, a to kaže čudne raz-mere. v Istri, kajti Zbandaj je hrvatsko selo in Vi hočete ondi imeti italijanskega župnika.

Govorite dalje o strelu pred čitalnico v Pulju; a tega ne poveste, da so Italijani dve ali tri ure razgrajali pred čitalnico in da se je — kakor sem slišal — prvi strel čul z italijanske strani.

In kar se tiče dogodka dne 16. marca, Vi sami navajate, da je 3000 Hrvatov spremljalo volivne može v Poreč, in navzlic temu trdite, da v Istri ni Hrvatov in Slovencev. (Na desnici smeh in Tako je!) Kaj pa je storilo teh 3000 Hrvatov? Vi trdite, da so pretepli nekega Monfalkoneja, poško-dovali nekega Kortežeja in da so orožniku zaprli pot. Kdo je Monfalkoneja pretepel, ni še dognano, a istina je, da je možem klical „porchi di Croati“. Meni se zdi, da je bil ta človek tjakaj poslan, da naj bi ljudi izzival. Kdo je Kortežeju naredil škodo, tudi ni še dognano. Onemu orožniku pa niso zaprli pota. On je le jednega naših hotel odpeljati, a možje so zahtevali, da ga izpusti. To je vse.

V interpelaciji trdijo dalje Italijani, da je nekdo odnesel jedno mostnico. Da, gospoda, to je istina, kajti Italijani so hoteli zabraniti Hrvatom, da ne bi prišli k volitvi. (Cujte, čujte, smeh.)

V Sovinjaku je baje nekdo onesnažil javni vod-njak in vrgel notri človeških kostij. Toda res je, da je ta vodnjak zaseben in da o kosteh ni nikomur nič znanega.

Italijani trdijo dalje, da so v Opertlju in drugih krajih ljudem vzeli dinamit, orožje itd. Jaz ne vem, ali je kaj resnice na tem; toda ne čudil bi se, ko bi naši ljudje v Opertlju imeli dinamit, kajti iz-vzemši Poreč niso naši ljudje nikjer toliko trpeli, kakor ravno ondi v zadnjih 15 ali 20 letih. O tem bi mogli mnogo povedati kapelanje, ki so ondi služ-bovali v zadnjih 15 letih.

Konečno pravijo gospodje italijanski interpe-lantje, naj ces. vlada jemlje na znanje, kar so po-vedali.

Gospoda moja, vlada ne sme samo na znanje vzeti, temveč ona naj preiskuje razmere v Primorju, toda ne po tamošnjih organih, ampak po nepri-stranskih osebah (Tako je!), ki bodo resnico spravi-li na dan. Italijani tudi zahtevajo, naj se zava-ruje prihodnost italijanskega prebivalstva. Da, ita-lijanski voditelji hočejo, da je bila in da ostane Istra italijanska. (Italijani: Tako je!) Torej Vam jaz iz ust govorim. Vi zahtevate, da smete svoje pravice povsod prosto izvajati: v Istri, Gorici in Trstu. Kaj pa še hočete? „Osar tutto“ ste že povsod uvedli, ne preostaje Vam druzega, kakor da nas smete še pobiti. (Italijani se posmehujejo. — Posl. dr. Verzegnassi: Vi pretiravate, kako morete kaj takega misliti!) Ali ni bilo že mnogo umorjenih?

Odgovor vlade.

In kaj odgovarja gospod ministerski predsednik na to interpelacijo? Omeniti hočem le nekaj. Vlada

navaja, da so Slovani p o v o l i t v a h pretili ter uprizorili nekaj izgredov. Trdi dalje, da so bili večji izgredi v okraju poreškem; toda odgovor ne navaja nobenega slučaja, ki bi ga bili Hrvatje zakrivil.

Vlada pravi dalje, da so tudi nasprotniki, Ita-lijani, razgrajali, ter navaja izgrede dne 10. marca t. l. v Poreču ter da je bil ranjen Marko Pavletič.

Vlada pravi, da so morali ljudstvo razorožiti. Da, gospoda moja, razorožili so narod, a kakšno orožje so mu pobrali? Uzeli so mu domače orodje, katerega še sedaj niso dali ljudem nazaj. (Govornik pri tej priliki pokaže navaden rezek, kakor pravi-jo Dolenjci, s katerim se stelja ali trte režejo. Glasen smeh na desnici in klici: Torej to je isto orožje!)

To, gospoda moja, je orodje, s katerim si naše ljudstvo kruh reže, kakor mi z žepnimi nožiči, to orodje so jim pobrali, toda bodala, meče, samokrese in jeduako „orodje“ so Italijanom pustili. Tako orodje leži pri okrajnem glavarstvu in radi tega morajo naši ljudje po osem ur daleč hoditi v Poreč ter jih celo kaznujejo, ker nosijo tako orodje, ka-tero rabijo tudi pri kmetijstvu. Povabila pa dobi-vajo Hrvatje v italijanskem jeziku. (Govornik po-kaže jedno tako povabilo. — Na desnici kličejo Čehi: Cujte, čujte! V Abesinijo z njimi! — Veselost)

Italijani nočejo miru in sprave.

Vlada izraža željo, naj bi merodajni krogi obeh strank delali na to, da se pomiri ljudstvo v deželi. Mi želimo mir, toda preje ste slišali od italijanskih zastopnikov, da na besedo „osar tutto“ niso odgo-vorili in da zanikujejo naš obstanek v Istri. Mir se povrne v deželo, kekar se bode c. kr. vlada odlo-čila, da varuje pravice tudi Hrvatom in Slovincem. (Tako je!)

Ali je opravičeno „razoroženje“?

Italijani govoré v svoji interpelaciji o poškodbah, nasilstvih in drugih zločinih, in ministerski pred-sednik jim pritrjuje s svojim odgovorom.

Ali pa najdete v interpelaciji naveden le jeden slučaj, katerega bi mogli pred volitvami oprtiti Hr-vatom in Slovincem in kateri bi opravičil, da je vlada poslala vojaštvo v poreški okraj? Le po volitvah so se pripetili oni trije slučajji (Monfalkone, Korteze in orožnik), druzega nič.

In ko bi bili ti trije slučajji resnični, ali pa so tudi taki, da je bilo treba narod razorožiti ter mu pobrati potrebno kmetijsko orodje?

Zapirali so ljudi ter jim pobrali domače orodje samo iz tega namena, da bi pokrili nasilstvo ita-lijanske stranke in pristransko postopanje vladnih or-ganov proti Hrvatom (Tako je!) ter odvrgli pozor-nost od teh junaških činov. Italijanom niso pobrali orožja, dasi bi se to moralo že zdavnaj zgoditi, ko bi z jednako mero postopali proti Italijanom, kakor postopajo proti Hrvatom. (Istina je!)

Zavijanja in dejstva.

Namesto zavijan in sumničenj v italijanski in-terpelaciji in vladnem odgovoru hočem navesti dejstva.

V mnogih primorskih mestih se dogajajo poš-kodbe, celo revnim pericam, mlekaricam in proda-jalkam kruha ne prizanašajo. V Malem Lošnju niso prepovedali Italijanom neke slavnosti dne 29. av-gusta m. l., a prepovedali so izlet Hrvatom. V Ne-rezinah so razsajali Italijani proti duhovniku, ko je prišel iz cerkve, da se je komaj rešil v svoje sta-novanje. Razgrajali so proti mirnim ljudem, ki so otvarjali čitalnico. Orožniki so šli spat že ob deveti uri; ko jih pokličejo na pomoč, odgovoré, da ne vstanejo. (Cujte, čujte in smeh!)

V obližju Malega Lošnja je c. kr. državni pravdnik s puško in besedami pretil hrvatskim kme-tom pri delu. (Posl. dr. Hortis: Ker so mu pretili s smrtjo.) Ne, gosp. tovariš, ker so peli hrvatske pesni. To je bilo novembra meseca, a državni pravdnik je še vedno v službi ter pridno konfiskuje slovanske časnike. Veliki izgredi so bili v zadnjem času tudi v Močenicah, kjer so morali vsled na-padov bežati občinski svetovalci in volivni komisar, ne da bi se bila volitev dokončala. V Lovranu so najeti ljudje prejšnjega župana vrgli ob tla ter ga ranili. V Veprincu je neki ljubljeneec c. kr. oblastev, tamošnji župan, razžalil duhovnika, ko je nesel Naj-svetejšo k bolniku. (Cujte, čujte!) V poreškem okraju je begataš Corezza iz Motovuna v juliju minolega leta dvakrat pretil našim ljudem s samokresom, ker so klicali „živio“. (Cujte!) Povodom potovanja pre-

zvzišenega gospoda ministerskega predsednika po Istri so na naše ljudi metali pomidure ter jednega pretepli. V Vižinadi so naše ljudi odpodili tudi orož-niki, češ, da jih ne morejo braniti. V Višnjaju je bil Ivan Kuzma težko ranjen, v Poreču so Italijani preteпали naše ljudi s palicami in ranili z bodali, ki so bila skrita v palicah, godce so preteпали z bo-dali, fakini so jih obsipali s kamenjem. Orožniki so odpodili naše ljudi 500 korakov od mesta ter ne-kega duhovnika večkrat razžalili. — V Pulju so časniki še hvalili, da so celi dan razgrajali proti Hrvatom in njihovim poslancem. V Vižinadi so 18. oktobra 1896 razgrajali proti škofu dr. Flappu (Cujte, čujte!), ker je hrvatskim vernikom izprego-voril nekaj hrvatskih besed. Spremljati so ga mo-rali orožniki iz vasi. (Cujte, čujte!) Ob času volitve so od Italijanov podkupljene osebe v Sušnjevici žup-niku okna in vrata pobili (Cujte!). Ko se je pri-tožil pri volivnem komisarju, odgovori ta: Tožite pri sodišču zaradi žaljenja časti. (Cujte, čujte!) On dobro ve, kaka so pri nas sodišča, osobito porotna sodišča. Dne 20. marca so bili izgredi v Poreču; dne 19. marca v Vižinadi, kjer so napadli Ivana Markovića in Ivana Ferenea, ko sta šla v župno cerkev. Neki dijaki iz tržaške realke so ob volitvah streljali na množico. (Dr. Hortis ugovarja.) Prosim, dijaka Zanantoni in Zueolin sta že obsojena. (Cujte, čujte!) V Poreču je bil Marko Pavletič težko ranjen, in 18. avgusta m. l. mladi Ostroman umorjen. (Cujte, čujte!); v Trstu je bil med volitvami umorjen mladi Gašparović. (Cujte, čujte! Klic: To je laž!) To je istina! V nedeljo dne 9. t. m. ob 1/2, 11. uri zvečer je orožnik Sardegnia mladega Sošiča na Občini z bajonetom težko ranil, ker je klical „živio naš pre-svetli cesar, živela Avstrija“. Tega ne povedo Vaši časniki, a mi vemo in čutimo, kaj se ondi dogaja.

Pošiljajo nam orožnike, ki niti našega jezika ne znajo, in ti ukazujejo našim ljudem, naj molčé. A ljudstvo sodi, da sme vendar klicati: Živio naš cesar, živela Avstrija“. Orožniki so moža zvezali, vrgli na tla in zvezanega prebodli. (Velika senza-cija.) In vsled tega razoroženje Slovencev in mno-žice oseb v zaporih! A Italijani morejo še vedno nositi orožje ter je rabiti proti nam.

Izgredi v Kopru.

Rad bi govoril še o razmerah na učiteljski pri-pravnici v Kopru. A to prepuščam drugemu govorniku. Le toliko rečem, da je vse istina, kar sem trdil v svoji interpelaciji z dne 9. t. m. o novincih v Kopru in o napadih na slovanske dijake. Omenim tudi mimogrede, da so po mnenju vlade, kakor kaže odgovor, Italijani, ki napadajo Slované, le „poulič-njaki“, „svojejavni dečaki“ in „pretepači“; a jaz vem, da so se teh pretepev udeležili tudi „gospodje“ in kot gospodje oblečeni možje. In če ne gre dru-gače, potem trdijo, da preiskave niso imele doslej nobenega vspeha, ako so bili Hrvatje tepeni. (Cujte!) No, ako se noče vspeh, potem ni vspeha. (Pritrje-vanje.) To pesem poznam že iz Taaffejeve dobe in od napadov na hrvatske poslance v piranski okolici dne 10. jan. 1896. Gospodje so nas napadli, a vlada je dognala, da so bili pouličnjaki, ki pa niso znani. (Smeh.) To so torej vedeli, da so pouličnjaki, a ve-deli niso, kdo so!!

Glede razmer na c. kr. učiteljsku v Kopru bodo šolska oblastva nadaljevala preiskave, kakor se trdi. Dobro, toda naglašati moram, da hoče ravnatelj vse potlačiti. Z veseljem pa moram priznati, da so gimnazijski ravnatelj in vse učiteljsko osobje izrazili sožalje profesorju Matejčiču, kateri je bil me-seca marca napaden.

Pripraviški ravnatelj pa je pri preiskavi proti slovanskim učencem vedno opozarjal: to ne spada k stvari, to ne pride v zapisnik. (Cujte, čujte!) Mej-tem pa so slovanskim dijakom odtegnili ustanove, ker niso dalje mogli prenašati napadov (Cujte, čujte!), a italijanski dijaki so obdržali ustanove ter morejo svoje tovariše pitati s „ščavi“.

Vlada mora preiskovati razmere.

Hočem končati. Nujno je, da vlada preišče tudi pritožbe raznih občinskih zastopov v Istri, Trstu in Gorici. Ti se pritožujejo — navzlic temu, kar sem navedel — proti barbarstvu Slovanov. (Smeh.) To je že največja hinavščina, bistvo lažliberalizma, in sklicujejo se še na rimsko in italijansko omiko. Jaz višje cenim prvo in drugo. (Prav dobro!) Nekateri obč. zastopi, kakor n. pr. oni v Izoli, naglašajo v svojih pritožbah, da so Italijani poklicani za gospod-stvo v Istri. (Cujte!)

A mi mislimo, da smo tudi mi državljani in imamo državljanske pravice. Treba je razmere preiskati tudi v Voloskem, koder se posebno v zadnjih petih letih, odkar ondi vlada okr. glavar Fabiani, delajo sitnosti slovanskim občinam, preganjajo in kaznujejo slovanski učitelji in duhovniki, koder se širi nemoralnost in brezverstvo, sploh popačenost med prebivalstvom. In pri tem sodelujejo tudi Fabiani in njegovi podrejeni uradniki. (Cujte, čujte, na desnici.)

Treba je preiskavati razmere tudi z ozirom na dve italijanski interpelaciji z dne 9. t. m., v katerih očitajo ovadustvo slovanski stranki v Gorici in Primorju.

Gospoda moja, jaz čitam mnogo časnikov v raznih jezikih, toda ne poznam jih, ki bi dan na dan tako ovajali, kakor ravno italijanski. Saj brez tega ne morejo životariti. Uzamite v roke katerikoli časnik, „Corriere di Gorizia“, „Piccolo“, „L' Istria“, „Giovine Pensiero“, nobena številka ni brez ovadustva. Iz svoje izkušnje tudi vem, kako ustno in pismeno ovajajo visoki gospodje, odlični pristaši italijanske stranke.

Nujno potrebna je preiskava razmer tudi z ozirom na vest, katero je objavil „Piccolo della sera“ z dne 9. maja in jo je objavila tudi „Reichswehr“. Vest slôve: „Dopo il discorso dell' Dre. Gregorčić il conte Badeni disse ad uno deputato italiano: Dal momento, che voi avete abbandonato me, anch' io abbandonerò voi!“ To je: Po govoru dr. Gregorčića je rekel grof Badeni jednemu italijanskemu poslancu: V trenutku, ko vi mene zapustite, tudi jaz vas zapustim!

Te besede, pravi dalje „Piccolo“, so pri opozicijonah vzbudile nevoljo proti ministerskemu predsedniku. A isto smemo mi naglašati še z večjo pravico. Kajti te besede, ako so resnične, in odgovori na interpelacije povedo in potrjujejo mnogo glede novejših preteklosti, a bodočnost ostaje odprta.

Cesa treba?

Italijani so v zadnjih letih postali jako neznosni in ošabni nasproti Hrvatom in Slovencem. Oni se ne bojujejo za svoje pravice, kakor je že priznal neki list, temveč zato, da Hrvatje in Slovenci ne dobé svojih pravic. (Tako je!)

To ošabnost pa podpira c. kr. vlada s svojim postopanjem proti Slovanom. To ošabnost je vzgojil večletni zistem na Primorskem. Nemiri, izgredi, protizakonitosti, nasilnosti, poboji itd. so le posledica tega zistema. (Tako je!) Osirotni otroci, vdove, po svojih sinovih jokajoče matere, prelita kri Muzlovičeva, Ulčnikova, Pavletičeva, Ostermanova, Gašparovičeva in drugih, to so žrtve tega zistema, ki je približno podoben le onemu, ki je nekaj časa za Stambulovala v Bolgariji. (Dobro-klici na desnici.)

Gospoda moja, ta zistem, ki bi delal nečast vsaki srednjeevropski in omikani državi, mora zloiniti vlada našega presvetlega vladarja. A to se bode le tedaj zgodilo, ako tudi Hrvatje in Slovenci dobé svoje človeške in po državnih zakonih jim zajamčene pravice. (Pohvala.)

Prosim torej vse one, ki ljubijo pravico in se drže načela: Jednake pravice vsem narodom v državi, — da glasujejo za nujnost našega predloga. (Živahna pohvala in ploskanje na desnici; govorniku mnogi čestitajo!)

Politični pregled.

V Ljubljani, 18. maja.

Adresni odsek se je posvetoval včeraj pod predsedstvom načelnika viteza Jaworskega in v navzočnosti ministrov grofa Badenija in barona Gautscha o načrtu, ki ga je izdelal poročevalec večine grof Dzieduszycki. Debata je trajala najbrže pozno v noč, kajti, ko je v glavni razpravi govorilo sedem govornikov, namreč posl. baron Ludwigstoft, ki je v ime liberalnih veleposestnikov izjavil, da predlože poseben adresni načrt, ker se ne strinjajo s pomnoženjem avtonomije dežel in podeželenjem šolstva, dalje dr. Kramář, dr. Baernreither, baron Dipauli, grof Stürgkh, dr. Schücker in Campi, se je seja pretrgala za dve uri in nato zopet nadaljevala. Za načrt sta govorila izmeje naštetih v ime Mladočehov dr. Kramář, ki je izjavil, da bo njegova stranka glasovala za prehod v nadrobno razpravo, in baron Dipauli, vsi ostali govorniki pa pripadajo liberalni stranki in so toraj naravno govorili proti načrtu. Posebne adresne načrte bodo predložili toraj liberalni veleposestniki, nemški liberalci, nemški nacionalci in tudi kršćan-

ski socijalisti, ki se najbrže odtegnejo načrtu večine samo radi avtonomije dežel oziroma radi slovanskih zahtev. Debata bode toraj zelo burna in bo zahtevala obilo dragega časa.

Jezikovna naredba, ki je dala povod tolikim škandalom v poslanski zbornici, je še sedaj glavni predmet, čeških in nemških listov na Češkem in Moravskem. Sedaj se je pa pokazalo, da rogoviljenje in razsajanje nemških zagrizencev ni bilo popolno brezuspešno, kajti ministerska naredba na češko in moravsko predsedstvo deželnega nad-sodišča glede rabe jezikovne naredbe že precej omehuje prvotne določbe. Določbe glede rabe drugega jezika se raztezajo samo na občevanje s strankami, vse drugo uradno poslovanje pa ostane nespremenjeno. Mladočeški poslanci voditelji in zastopniki so radi tega v obilni meri razdraženi in so že naročili mladočeškemu klubu v državnem zboru, naj zastavi vse svoje moči, da izposluje dotičnega vladnega pojasnila.

Nemški društveni zakon. Znano je, da je vlada v pruskem deželnem zboru pred nekaj dnevi predložila novelo k obstoječemu društvenemu zakonu, vsled katere se znatno omeji društvena, kakor tudi zborovalna svoboda. Ze naprej je bilo pričakovati, da ta načrt nikdar ne postane zakon, vendar je večina nemškega državnega zbora sklenila še odločneje pokazati, da si ne da kratiti te slobode. Najbrže že v jutrišni seji nemškega državnega zbora stavijo člani centra, poljskega kluba, antisemitske, obeh svobodomiselnih, južno nemške ljudske, socialno demokratične in morda tudi socialno-liberalne stranke nastopni nujni predlog: Tuzemska društva vsake vrste smejo stopiti v mejsebojno zvezo. Nasprotna deželno-zakonske določbe se razveljavijo. — S tem se zahteva ravno nasprotno, kar želi vlada in, ker bode večina zahtevala za to razpravo vse možne olajšave, bo vsprejet ta predlog preje, nego se izvrši prvo branje v pruski poslanski zbornici. Kaj poreče k temu vlada, pokaže nam bodočnost.

V italijanski zbornici se vrši danes najbrže zelo burna razprava. Na dnevnem redu je namreč interpelacija poslancev Costa in Cavallotti, ki sta jo stavila v sobotni seji in na katero je obljubil marki di Rudini odgovorjati v današnji seji. Interpelanta sta namreč vprašala, kako more vlada pojasniti skrivnostno smrt delavca Frezzi, ki so ga povodom napada Acciaritovega potisnili v policijsko ječo San Michele. Frezzi je bil namreč obdolžen, da je občeval z anarhistom Acciaritom, akoravno mu sodišče sedaj še ničesar ni moglo dokazati. Osmi dan potem, ko so ga zaprli v ječo, pa je Frezzi umrl, in sicer po zatrdilu sodnega zdravnika vsled samomora, drugi zdravniki pa zatrjujejo, da je Frezzi umrl vsled prevelikih muk. Nič manj ko 27 smrtnih ran so našli samo na njegovi glavi. Ta slučaj vzbuja v zbornici seveda veliko pozornost. Ze v soboto je socialistični poslanec Costa napadal vlado ter ji očital mnogostranske nezakonitosti v tem oziru, nadaljni govorniki bodo pa bojda dokazali, da trpinčenje kaznencev v italijanskih policijskih ječah ni prav nič nenavadnega. Radovedni smo, kako stališče bo zavzemala nasproti temu Rudinjeva vlada.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 18. maja.

(Umrli.) Iz Planine se nam brzojavno poroča, da je sinoči umrl v Studenem ondodni večletni farni upravitelj č. g. Valentin Bernard. — Pokojnik se je narodil v Kranju dne 8. februarja 1839 ter bil leta 1866 v mašnika posvečen. — Naj v miru počiva!

(Pri glasbenem večeru) „Glasbene Matice“, ki se bode vršil v sredo 19. t. m. zvečer v Sokolovi dvorani „Narodnega doma“, se pojeta tudi mešana zbor: „Sem slovenska deklica“ in „Rožmarin“. Obe pesmi je po znanih narodnih napevih za koncert harmonizoval naš M. Hubad, ter sti se prvič prizvajali 7. t. m. pri koncertu slovanskega pevskega društva v veliki dvorani glasbenega društva na Dunaju, kjer se je meseca sušca lanskega leta oslavila naša „Glasbena Matica“. Pesmi sti jako ugajali ter vsi odločilni Dunajski listi so polni hvale o njiju muzikalni vrednosti. Prav izborne, celo navdušene kritike se nahajajo v „Neue musikalische Presse“ z dne 9. t. m. in drugih dunajskih listih.

(Osebna vest.) Peštnim konceptnim praktikan-tom v Trstu je imenovan pravnik dr. Fr. Dorčić v Gradcu.

(Iz Trnovega) 17. maja. Posojilnica v Trnovem na Notranjskem je imela 16. t. m. redni občni zbor. Iz poročila je bilo spoznati, da posojilnica prav dobro napreduje in da vživa splošno zaupanje. Za pouk o posojilništvu se priredi dne 30. maja ob 4. popoldne shod posojilnice, kamor se vabijo vsi združniki in v obče gospodarje bistriškega okraja.

(Razkrita tatvina.) Tatice, ki je iz hranilnih bukev železniškemu delavcu Jan. Mehletu vkradla 2000 gl., so našli in sicer v Trstu, kjer je pri svoji materi živela zelo potratno z ukradenim denarjem. Tatice je neka Frančška Zuidaršič.

(Sneg na Koroškem.) Iz Celovca, dne 16. maja. V žalostnem spominu bode ostal letošnji „rajski maj“ nam vsem, zlasti pa našim kmetovalcem, katere bode še pozna leta pogled na polomljena drevesca po sadnih vrtovih in gozdih spominjal majnikovega snegu l. 1897. Po toplih dnevih sušca in malega travna, ki sta bila izvanredno ugodna in lepa, da je sadje krasno cvetelo in razni poljski prideški kazali bolj ugodno, kakor v prejšnjih letih, prišel je sredi maja sneg, ki je uničil našim kmetom vso rž, močno poškodoval drugo žito, polomil sadna drevesa in nakrat vzal mu ves up na boljše letino. Ze prvi sneg koncem minulega tedna je napravil nekoliko škode, pa ta bi se bila še lahko pretrpela in popravila. Minulo sredo, 12. t. m. pa je začelo snežiti v drugič, ves dopoldan je padal sneg, hujši kakor letos kedaj po zimi in nanese ga je toliko, da po mnogih krajih leži še danes — v nedeljo — prav na debelo. Od srede sem je vreme hladno, deževno, da je mnogokje polje poplavljenno. Na mnogih krajih je zabranjen promet, po nekaterih krajih Rožne doline in po hribih je nasulo snega nad meter visoko. Kmet gleda s strahom v bodočnost. Primanjkuje mu krme za živino, jedil za družine in s čem usj plačuje davke in mnoge druge potrebščine?! Nujno je potreben podpore in pričakuje je od poklicanih faktorjev. Da bi le ne čakal zastoj!

(Za namene dobrodelnega bazarja v Parizu) je došlo od vseh stranij že toliko darov, da bodo dobrodelni zavodi, za katere je bil namenjen bazar, gotovo dvojno obdarovani. Mej drugim je došla dotičnemu odboru tudi svota 937.000 frankov, o kateri smo po dunajskih listih poročali, da jo je podarila baronovka Hirsch. Sedaj se je pa pokazalo, da je ta vest prišla iz židovskih krogov, in da je to ogromno svoto naklonila plemenita krščanska dama vdova Lebaudy.

Grško-turška vojska.

Atene, 18. maja. Polkovnik Vassos je predlagal, naj se v otriškem gorovju omisli druga obrambena črta, vsled česar so se pričele priprave pri Lamiji.

Atene, 18. maja. Časopis „Empros“ poroča, da so častniki pri Domokosu neki podpisali zapisnik, v katerem izjavljajo, da se niti za ped zemlje ne umaknejo, tudi ako bi vodstvo zapovedalo.

Larisa, 17. maja. Pri Domokosu se bije na celi črti ljut boj.

Atene, 18. maja. Pri včerajšnji bitki pri Domokosu so bili Grki popolno premagani. Izguba na grški strani je velika, pa tudi na turški strani je padlo mnogo vojakov. Domokos in Halmyros sta v turški lasti.

Carigrad, 18. maja. Ministerski predsednik Ralli je naznanil angleškemu poslanku v Atenah, da je ofenzivno akcijo v Epiru pričel poveljnik brez vednosti vlade.

Pariz, 18. maja. Tukajšnje časopisje se nikakor ne strinja s pogoji turške vlade gledé pogajanja miru, in je mnenja, naj se razven točke o odškodnini kratkomalo odklonijo vsi pogoji. — V poslaniških krogih v Carigradu se po poročilu listov govori o previsoki odškodnini in predrzni zahtevi gledé določitve meje.

Telegrami.

Dunaj, 18. maja. Koncem včerajšnje seje adresnega odseka je naznanil poslanec Scheicher, da predlože krščanski socijalisti poseben načrt. Posl. Schücker je predložil načrt nemških liberalcev. Posl. Dipauli je izjavil, da njegova stranka ne uvidi nikakega

nasprotja mej šolsko novelo in državnim temeljnim zakonom. Konečno je še poslanec Campi izjavil, da glasujejo Italijani proti načrtu večine.

Dunaj, 18. maja. Pričetkom današnje seje so vložili poslanci Hofmann in tovariši nujni predlog, v katerem zahtevajo od vlade pojasnil o dogodkih v orijentu, o obisku cesarja Fran Josipa v Petrogradu in eventualnih spremenjenih razmerah mej Avstro-Ogersko in Rusijo ter o stališču trozveze.

Dunaj, 18. maja. V poslaniških krogih vlada mnenje, da se bo težko pričela v zbornici razprava o adresnem načrtu. Poleg že omenjenih načrtov predlože tudi jednega prištaši Stojalovskega. Za slučaj adresne debate ima opozicija pripravljenih do 200 spremeni- njevalnih predlogov.

Dunaj, 18. maja. (Poslanska zbornica.) Ura je dve, a ne še začetek dnevnega reda. Burni prizori, podoba menežarije. Nemci divjajo besno, voz mora obtičati.

Dunaj, 18. maja. Pri včerajšnjih volitvah v okrajne zastope v prvem razredu so v šestih okrajih zmagali liberalci, v osmih antisemitje, v jednom okraju so pa prodrli trije antisemitje, dva liberalca in jeden kompromisni kandidat.

Dunaj, 18. maja. Pri včerajšnjih volitvah so zmagali liberalci v prvem, drugem, devetem in devetnajstem, v šestem in videmskem okraju je prodrlo po pet liberalnih kandidatov, jeden pa pride v ožjo volitev. V okraju Mariahilf so zmagali trije antisemitje in dva liberalca, jeden pa kompromisni kandidat. V vseh ostalih okrajih so prodrli antisemitski kandidatje.

Budjevice, 18. maja. Moldava je sicer jela polagoma upadati, vendar je še vedno velik del zemlje pod vodo.

Budimpešta, 17. maja. Presvetli cesar je dospel sem v nedeljo po noči in ostal danes v svojih prostorih.

Cetinje, 18. maja. Povodom poroke princezinje Ane je priredil knez Nikolaj obed, ter napil pri obedu angleški kraljici, cesarju Fran Josipu, ruskemu carju, princu Battenberskemu ter velikim knezom in kneginjam.

Rim, 18. maja. V Monterassino je umrl v soboto kardinal Camillus Siciliano di Rende, rojen v Neapolju leta 1847, kardinal od leta 1887.

Vlaknena obleka iz surove svile gld. 8'65

do 42-75 blaga za popolno obleko — tussor in shantung-Pongees — istotako črna, bela in barvena **Hennebergova svila** od 35 kr. do gld. 14-65 meter — gladka, progasta, križasta, vzorčasta, damasti itd. (okolu 240 raznih kakovostij in 2000 raznih barv, vzorcev itd.), poštnine in carine presto na dom. Vzorec obratno. V Svico dvojna poštarina. (33 5-4 3)

Tovarne za svilo G. Henneberg
(c. in kr. dvorni založnik), **Curth.**

Umrli so:

15. maja. Ana Golob, usmiljena sestra, 29 let, Radeckega cesta 11, jetika.

17. maja. Josip Sieberer, vpokojeni strojevodja, 79 let, Dunajska cesta šte. 23, otrpnenje možgan. — Marija Anzlin-krémarska žena, 69 let, Prešernove ulice 9, mrtvoud.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celsiju	Vetrovi	Nebo	Mokrina v 24. urah v mm.
17	9. zvečer	732.6	10.7	sl. jvzh.	jasno	
18	7. zjutraj 2. popol.	732.7 730.8	6.0 20.0	sl. vzjv. sl. jvzh.	megla del. jasno	0.0

Srednja včerajšnja temperatura 12.4°, za 1.9° pod normalom.

342 1-1

Bogu vsegamogočnemu je dopalo našega iskreno ljubljenega soproga, oziroma očeta, tasta in starega očeta, gospoda

Josip Lubey-a

c. kr. finančne straže nadkomisarja v pok. in nadzornika deželne naklade

po dolgi, mučni bolezni, previdnega s sv. zakramenti za umirajoče danes dopoldne ob poljednajesti uri v 67. letu njegove dobe k sebi poklicati.

Pogreb pojde v četrtek, dne 20. t. m. ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti Marije Terezije cesta št. 14. Sv. maše zadušnice se bodo brale v župni cerkvi Marijinega oznanjenja.

Nepozabni rajni se priporoča v blagi spomin in molitev.

V LJUBLJANI, dne 18. maja 1897.

Ana Lubey, roj. Kötzbeck, soproga. — Ana Josin, roj. Lubey, Josipina Lubey, hčeri. — Emanuel Josin, c. kr. dež. plač. urada oficijal, zet. — Anita, Mano, Magda Josin, vnuki.

Prodá se dobro ohranjen

harmonij

po nizki ceni.

Vč pové upravništvo „Slovenca“. 335 3-2

346 1-1

Neutešljivo užaljeni javljamo sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je Bog vsemogočni vzel k Sebi prisrčno ljubljeno našo hčerko, oziroma nečakinjo

Olgo

danes v torek, dne 18. t. m., ob 3/4 na 2. uro po polnoči po mučni bolezni, maziljeno s sv. oljem, v 8. letu starosti.

Pogreb pojde v četrtek, dne 20. t. m., dopoldne ob 9. uri na župnijsko pokopališče.

V Kamni Gorici, dne 18. maja 1897.

Družina Zupanova.

V Višnji Gori na prav lepem prostoru je **prócej oddati óedno in suho** 333 3-1

stanovanje

s 3 sobami, kuhinjo, jedilno shrambo in kletjo. Lahko bi tudi 2 stranki rabili to stanovanje, ker je mogoče brž prirediti še eno kuhinjo.

Več se izve ali na **Krki** pri **Fr. Rebolju** ali v **Višnji Gori št. 52.**

Zobozdravnik

med. univ. 332 3-1

dr. Julij pl. Koblitz

dozdaj v hotelu „Pri slonu“,

stanuje od 19. maja naprej na **Dunajski cesti št. 3.**

Ohranjenje zob po izpolnitvi z zlatom, srebrom in emajlom, kakor tudi zdravljenje v živcih in v koreninah bolnih zob.

Umetni zobje in zobovja.

Zobje se deró z uporabo cocaina in narkoze.

Govoriti se more od 9. do 5. ure.

Zdravljenje ubozih v torek in četrtek od 5. do 7. ure popoldne.

Pege

odpravi v 7 dneh popolnoma 152 24-23

dr. Christoff-a izborni, neškodljivi

Ambra-crème

jedino gotovo učinkujoče sredstvo proti pegam in za olupljanje polti. Pristno v zeleno zapečatenih izvornih steklenicah po 80 novč. ima na prodaj

Jos. Mayr-ja lekarna v Ljubljani.

Prevzetje restavracije.

Dovoljujem si p. n. občinstvu uljudno naznanjati, da sem dne 1. maja prevzel

kopališko restavracijo v Toplicah pri Novem Mestu.

Točil bodem dobra vina, kakor tudi skrbel za slastna jedila in dobro postrežbo pri nizkih cenah.

Za mnogobrojni obisk se priporoča

z odličnim spoštovanjem

Fran Simončič,

oskrbnik in restavratér.

344 1

Na prodaj sta po ceni v Vodmatu

hiša s štirimi stanovanji

vsako imajoče dve sobi s kuhinjo; hiša ima tudi velik hlev, kleti in senčnato dvorišče.

Hiša s štirimi stanovanji

vsako imajoče po jedno sobo in kuhinjo. — Istotam prodajo se tudi ceneno

stavbiščni prostori. 345 5-1

Na vprašanja odgovarja **Adolf Hauptmann** v Ljubljani.

Dunajska borza.

Dne 18. maja.

Skupni državni dolg v notah	101 gld. 95 kr.
Skupni državni dolg v srebru	101 90
Avstrijska zlata renta 4%	122 70
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	100 90
Ogerska zlata renta 4%	122 40
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	99 80
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	957 —
Kreditne delnice, 160 gld.	362 40
London vista	119 55
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 65
80 mark	11 73
80 frankov (napoleonidor)	9 52 1/2
Italijanski bankovci	45 35
C. kr. cekini	5 65

Dne 17. maja.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	155 gld. 50 kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	158 50
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	192 —
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 35
Tisinske srečke 4%, 100 gld.	141 50
Dunavske vranavne srečke 5%	127 65
Dunavsko vranavno posojilo l. 1878	108 50
Posojilo goriškega mesta	112 50
4% kranjsko deželno posojilo	98 75
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	99 80
Priporitne obveznice državne železnice	— —
južne železnice 3%	177 —
južne železnice 5%	126 50
dolenjskih železnice 4%	99 50

Kreditne srečke, 100 gld.	198 gld. — kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	150 —
Avstrijskega rubežega križa srečke, 10 gld.	20 —
Rudolfove srečke, 10 gld.	26 —
Salmove srečke, 40 gld.	70 25
St. Genois srečke, 40 gld.	74 25
Waldsteinske srečke, 20 gld.	60 —
Ljubljanske srečke	22 25
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	155 50
Akcije Ferdinandove sev. železn., 1000 gl. st. v.	3500 —
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	378 —
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	74 50
Dunajskih lokal. železnice delniška družba	— —
Montanska družba avstr. plan.	89 75
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	168 —
Papirnih rubljev 100	126 87

Nakup in prodaja

vsevrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Savarovanje za zgube pri izrebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka. Kalantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnih.